Adam Miškove

Počítačové a komunikačné siete

Zadanie 1: Analyzátor sieťovej komunikácie FIIT STU

Cvičenie: Štvrtok 10:00-11:40, Košťál

Zadanie 1: Analyzátor sieťovej komunikácie

Zadanie úlohy

Navrhnite a implementujte programový analyzátor Ethernet siete, ktorý analyzuje komunikácie v

sieti zaznamenané v .pcap súbore a poskytuje nasledujúce informácie o komunikáciách.

Vypracované zadanie musí spĺňať nasledujúce body:

1) **Výpis všetkých rámcov v hexadecimálnom tvare** postupne tak, ako boli zaznamenané v súbore.

Pre každý rámec uveďte:

- a) Poradové číslo rámca v analyzovanom súbore.
- b) Dĺžku rámca v bajtoch poskytnutú pcap API, ako aj dĺžku tohto rámca prenášaného po médiu.
- c) Typ rámca Ethernet II, IEEE 802.3 (IEEE 802.3 s LLC, IEEE 802.3 s LLC a SNAP, IEEE 802.3
- Raw).
- d) Zdrojovú a cieľovú fyzickú (MAC) adresu uzlov, medzi ktorými je rámec prenášaný.

Vo výpise jednotlivé **bajty rámca usporiadajte po 16 alebo 32 v jednom riadku**. Pre prehľadnosť

výpisu je vhodné použiť neproporcionálny (monospace) font.

2) Pre rámce typu **Ethernet II a IEEE 802.3 vypíšte vnorený protokol**. Študent musí vedieť vysvetliť,

aké informácie sú uvedené v jednotlivých rámcoch Ethernet II, t.j. vnáranie protokolov ako aj

ozrejmiť dĺžky týchto rámcov.

3) Analýzu cez vrstvy vykonajte pre rámce Ethernet II a protokoly rodiny TCP/IPv4:

Na konci výpisu z bodu 1) uveďte pre IPv4 pakety:

- a) Zoznam IP adries všetkých odosielajúcich uzlov,
- b) IP adresu uzla, ktorý sumárne odoslal (bez ohľadu na prijímateľa) najväčší počet paketov
- a koľko paketov odoslal (berte do úvahy iba IPv4 pakety).
- IP adresy a počet odoslaných / prijatých paketov sa musia zhodovať s IP adresami vo výpise

Wireshark -> Statistics -> IPv4 Statistics -> Source and Destination Addresses.

- 4) V danom súbore analyzujte komunikácie pre zadané protokoly:
- a) HTTP
- b) HTTPS
- c) TELNET
- d) SSH
- e) FTP riadiace

- f) FTP dátové
- g) TFTP, **uveďte všetky rámce komunikácie**, nielen prvý rámec na UDP port 69
- h) ICMP, uveďte aj typ ICMP správy (pole Type v hlavičke ICMP), napr. Echo request, Echo

reply, Time exceeded, a pod.

i) **Všetky** ARP dvojice (request – reply), uveďte aj IP adresu, ku ktorej sa hľadá MAC (fyzická)

adresa a pri ARP-Reply uveďte konkrétny pár- IP adresa a nájdená MAC adresa. V prípade,

že bolo poslaných viacero rámcov ARP-Request na rovnakú IP adresu, vypíšte všetky. Ak

sú v súbore rámce ARP-Request bez korešpondujúceho ARP-Reply (alebo naopak ARP

Reply bez ARP-Request), vypíšte ich samostatne.

Vo všetkých výpisoch treba uviesť aj IP adresy a pri transportných protokoloch TCP a UDP aj

porty komunikujúcich uzlov.

V prípadoch komunikácií so spojením vypíšte iba jednu kompletnú komunikáciu - obsahuje

otvorenie (SYN) a ukončenie (FIN na oboch stranách alebo ukončenie FIN a RST alebo ukončenie

iba s RST) spojenia a aj prvú nekompletnú komunikáciu, ktorá obsahuje iba otvorenie spojenia.

Pri výpisoch vyznačte, ktorá komunikácia je kompletná.

Ak počet rámcov komunikácie niektorého z protokolov z bodu 4 je väčší ako 20, vypíšte iba 10

prvých a 10 posledných rámcov tejto komunikácie. (Pozor: toto sa nevzťahuje na bod 1, program

musí byťschopný vypísať všetky rámce zo súboru podľa bodu 1.) Pri všetkých výpisoch musí byť

poradové číslo rámca zhodné s číslom rámca v analyzovanom súbore.

5) Program musí byť organizovaný tak, aby čísla protokolov v rámci Ethernet II (pole Ethertype).

IEEE 802.3 (polia DSAP a SSAP), v IP pakete (pole Protocol), ako aj čísla portov v transportných

protokoloch boli programom načítané z jedného alebo viacerých externých textových súborov.

Pre známe protokoly a porty (minimálne protokoly v bodoch 1) a 4) budú uvedené aj ich názvy.

Program bude schopný uviesť k rámcu názov vnoreného protokolu po doplnení názvu k číslu

protokolu,resp. portu do externého súboru. Za externý súborsa nepovažuje súbor knižnice, ktorá

ie vložená do programu.

6) V procese analýzy rámcov pri identifikovaní jednotlivých polí rámca ako aj polí hlavičiek

vnorených protokolov nie je povolené použiť funkcie poskytované použitým programovacím

jazykom alebo knižnicou. **Celý rámec je potrebné spracovať postupne po bajtoch.**

- 7) Program musí byť organizovaný tak, aby bolo možné jednoducho rozširovať jeho funkčnosť
- výpisu rámcov pri doimplementovaní jednoduchej funkčnosti na cvičení.
- 8) Študent musí byťschopný preložiť a spustiť program v miestnosti, v ktorej má cvičenia. V prípade
- dištančnej výučby musí byť študent schopný prezentovať podľa pokynov cvičiaceho program
- online, napr. cez Webex, Meet, etc

Koncept programu:

Pre začiatok môjho riešenia zadania je potrebné vypísať analyzované údaje celého otvoreného súboru, a preto som zvolil použiť vnímanie hlavných funkcií v zmysle jedného rámca/paketu.

Tieto funkcie riadi funkcia **fullLoop()**, ktorá inicializuje program a vo for cykle volá funkciu **onePacketLoop()**, ktorá sa stará o analýzu jedného, konkrétneho rámca.

Táto funkcia **onePacketLoop()** si otvorí daný rámec a prevedie ho do bytes() a potom do str(), čím sa nám viac sprístupňujú jeho informácie. Tieto informácie čiastočne analyzuje, konkrétne zistí (pre nás) staticky dané informácie, ako dĺžka rámca a MAC adresy. Ich výpisy sú vykonané na miestach, ktoré udáva naše zadanie.

Môžeme si všimnúť, že tieto funkcie si posúvajú isté premenné a listy, pričom niektoré slúžia ako poskytnutie informácií na ich analýzu(**strpacket**), výpis na správnom mieste v priebehu programu(mac adresy) alebo "komunikáciu"/interakciu rôznych rámcov medzi sebou(potrebné pri ARP komunikácii, tftp komunikácii, a určovaní polôh rámcov s požadovanými portmi/protokolmi zo zadania).

Funkcia, ktorá je volaná z funkcie **onePacketLoop()** pre hlbšiu analýzu a riadenie analytického chodu programu je **analyzeFrame().** Táto funkcia organizuje a riadi všetku ďalšiu analýzu našich paketov.

Pre začiatok, táto funkcia získa z analyzovaného paketu hodnotu len/type, podľa ktorej zisťuje, či sa jedná o IEEE 802.3 alebo Ethernet II.

Podľa tejto informácie sa rozhoduje, čo má robiť ďalej. Tento jav rozhodnutia podľa získanej informácie o rámci sa opakuje v mnohých miestach tohto programu.

Ak je to Ethernet II, musí zistiť protokol na ďalšej vrstve, a podľa zadania tieto informácie vypíše. Ak je tento protokol IPv4 alebo ARP, musí riešiť ďalšie veci, ako napríklad protokoly pod IPv4, pričom pre TCP, UDP, a ICMP protokoly sa analýza nekončí. Pre ARP protokol treba na základe zadania zistiť typ operácie, teda Request alebo Reply, a spárovať ich medzi sebou, pričom requesty alebo reply rovnakej povahy, ale bez páru (requesty bez reply-ov, reply-e bez requestov) je potrebné rozdeliť do samostatných komunikácií, ako je v zadaní napísané. Pre dané protokoly TCP, UDP a ICMP pod protokolom IPv4 je potrebné ďalej

Pre dané protokoly TCP, UDP a ICMP pod protokolom IPv4 je potrebné ďalej analyzovať ich porty, alebo v prípade ICMP treba analyzovať jeho typ a kód. Súčasťou tejto analýzy je prirodzene nevynechateľnou časťou zistiť niektoré vysoko dôležité informácie, ako napríklad internet header length IPv4 protokolu, ako aj adresy a porty všetkých spomenutých protokolov.

Pri IEEE 802.3 program zisťuje, či sa jedná o LLC, LLC+SNAP, alebo raw IPX protokol. V prípade čisto LLC protokolu skúmam a analyzujem jeho DSAP/SSAP, pričom zisťujem protokol na ďalšej vrstve.

Po skončení analýzy všetkých rámcov je vypísaná štatistika zdrojových IP adries podľa kritérií, ktoré boli spomenuté v zadaní.

Takisto je možné vypísať konkrétny typ protokolu z úlohy číslo 4, teda "http", "https ssl", "telnet", "ssh", "ftp-data", "ftp-control", "tftp", "ICMP". Výskyty týchto protokolov sa zapisujú do **listFilter** počas vykonávania funkcie **analyzeFrame()**.

Príklad štruktúry externých súborov pre určenie protokolov a portov:

Pre určenie konkrétnych protokolov a portov z dokumentu

"Analyza_ramcov_hlavicky", ktorý nám bol poskytnutý na dokumentovom serveri, som v ňom spomenuté hodnoty pre SAPy, Ethertypy, IPv4, TCP a UDP protokoly uložil v externom súbore. Pre ICMP som uložil hodnoty v druhom externom súbore, pričom sú ohľadom na výskyt typu a kódu rozdelené rovnakým princípom ako predošlé.

Súbor je vo formáte:
#vyhľadávaný protokol(pod ktorým sa vyhľadáva)
vyhľadávaná hodnota
názov k príslušnej hodnote

(a tak ďalej, až do konca daného protokolu, potom nasleduje opakovanie rovnakého princípu, pre ďalší protokol, pričom po konci posledného protokolu je riadok EXIT).

```
#TCP
7
echo
19
chargen
20
ftp-data
21
ftp-control
22
ssh
23
telnet
25
smtp
53
domain
79
finger
80
http
110
pop3
111
sunrpc
119
nntp
139
netbios-ssn
143
imap
179
bgp
389
ldap
443
https ssl
445
microsoft-ds
1080
socks
#UDP
7
```

Konkrétny príklad:

Adam Miškove 19.10.2021 echo

19

chargen

37

time

53

domain

67

bootps DHCP

68

bootpc DHCP

69

tftp

137

netbios-ns

138

netbios-dgm

161

snmp

162

snmp-trap

500

isakmp

514

syslog

520

rip

33434

traceroute

EXIT

Opísané používateľské rozhranie:

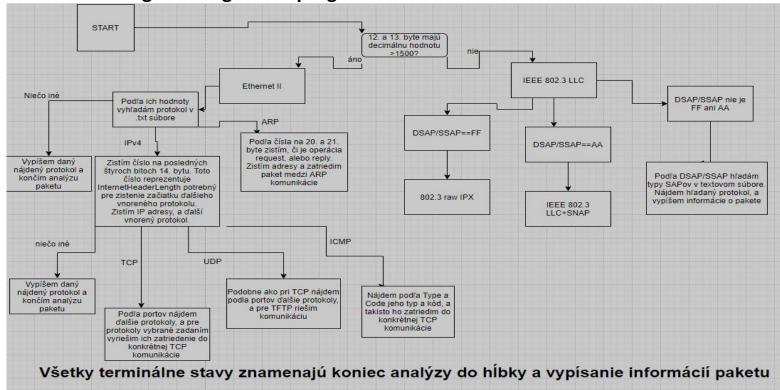
Pre tento program som sa rozhodol využiť klasické, jednoduché konzolové textové rozhranie, pričom dá program používateľovi možnosti vykonania akcií, napríklad vypísať rámce s konkrétnym protokolom z úlohy 4.

Taktiež si použivateľ vyberá súbor s paketmi na otvorenie.

Program sa začína kompletným prejdením všetkých paketov a ich výpisom pre úlohy 1-3.

Po tomto dostáva užívateľ možnosť vyfiltrovať konkrétny výpis pre úlohu 4, a program skončí.

Diagram fungovania programu:

Objasnenie funkcií a fungovania programu/spôsobu analýzy rámcov a protokolov:

Pomocné funkcie:

Prvé dve funkcie zistia a vypočítajú požadované dĺžky rámca.

Funkcie **getDestMAC** a **getSrcMAC** vrátia hodnoty MAC adries, ktoré sa nachádzajú na statickom mieste a sú potrebné pri každom rámci.

Podobne fungujú funkcie **getSrcIP** a **getDestIP**, s rozdielom, že IP adresy nachádzajú podľa argumentu **start**.

Ďalej nasledujú funkcie slúžiace na výpis informácií a ich formátovanie.

Pre tento program sú dôležité aj elementárne funkcie, slúžiace na prevod čísel z hexadecimálnej do decimálnej sústavy.

```
if c.isalpha() and len(c) == 1:
    if c.isupper():
        return int((ord(c)) - 55)
    else:
        return int((ord(c)) - 87)
    elif len(c) == 1:
        return int(c)

def hexToDec(str):
    num = 0
    for i in range(len(str)-1,0-1,-1):
        num += int(htdChar(str[i])*(16**(1-i)))
    return num
```

Funkcia **htdChar** sa stará o premenu písmenok v hexadecimálnom čísle na decimálne.

Funkcia **hexToDec** pracuje spolu s funkciou **htdChar** pre prevod hexadec. čísla v stringu do intu, volá sa keď potrebujem z paketu získať konkrétne číslo, napríklad čísla protokolov/portov.

```
if(typeStr == "Ethernet II"):
    nestedProtocol = findInTxt("#ETHERTYPE\n",n)
    return nestedProtocol
elif(typeStr == "IEEE 802.3 LLC"):
    nestedProtocol = findInTxt("#SAP\n",n)
    return nestedProtocol
```

Funkcia **getProtocol** vráti prvý analyzovaný protokol pod Ethernet 2/IEEE 802.3 LLC-> IPv4, ARP, SPT a podobne.... (protokoly z Ethertypov a SAPov)

Funkcia **findInTxt** slúži na nájdenie hľadaného protokolu v jeho príslušnom externom súbore. Štruktúra externého súboru už bola objasnená vyššie.

Existuje aj podobná funkcia **findInTxtICMP**, ktorá funguje podobne, no pre ICMP a v inom súbore.

Jedna z najhlavnejších funkcií tohto programu, **analyzeFrame**, sa stará o takmer celý proces analýzy paketov. Je rozdelená do dvoch hlavných častí, prvá pre Ethernet II a druhá pre IEEE 802.3.

Tieto časti fungujú veľmi špecificky pre ich povinnosti. Analýza oboch častí je odlišná a je ju potrebne ovládať rozdielne.

Pre Ethernet II musí zistiť, či to je IPv4, alebo ARP. Pre ARP sa volá funkcia **runARP**, ktorá analyzuje a zatriedi ARP pakety do ARP komunikácií.

Analýza začne zistením typu operácie podľa poľa Operation v pakete(1= request, 2= reply) a ďalej zistí IP a MAC adresy podľa polí Hardware Address a Protocol Address. Vo funkcii **groupARPup** zgrupujem pakety do komunikácií podľa ich IP adries, a v prípade začatia novej komunikácie danú komunikáciu vytvorím.

```
ihl = (htdChar(strpkt[31]))*4

protocolNum = hexToDec(strpkt[48:50])

IPv4NestedProtocol = findInTxt("#IPv4\n",protocolNum)

SIP = getSrcIP(strpkt, 54)

DIP = getDestIP(strpkt, 62)

nextHeaderIndex = 30+(ihl*2) #tu zacina dalsi header

return SIP, DIP, IPv4NestedProtocol, nextHeaderIndex
```

Pre protokol IPv4 sa volá funkcia runIPv4, ktorá slúži na jeho analýzu.

Podľa ťaháku z dokumentového serveru je spravené hľadanie Internet Header Length-u, ktorý diktuje, aký dlhý tento IP header je. S touto informáciou viem zistiť, kde sa začína ďalší protokol, ak taký je/ak ho potrebujem neskôr riešiť. Taktiež hľadám IPv4 adresy a názov vnoreného protokolu.

V rámci IPv4 protokolov treba ďalej analyzovať TCP, UDP a ICMP protokoly.

Pre TCP protokoly volám funkciu **runTCP**, ktorá sa postará o analýzu TCP protokolov a ich portov, a volá ďalšie funkcie, ktoré ovládajú TCP komunikácie medzi paketmi a ich vytváranie/pridávanie.

```
def runTCP(strpkt, startIndex, packetNum, listTCP, stage, dip, sip):
    SPOrtNum = (hexToDec(strpkt[startIndex:startIndex + 2]) * 256) + hexToDec(strpkt[startIndex + 4])
    DPortNum = (hexToDec(strpkt[startIndex+4:startIndex + 6]) * 256) + hexToDec(strpkt[startIndex + 6:startIndex + 4])
    SPort = findInTxt("#TCP\n", SPOrtNum)
    DPort = findInTxt("#TCP\n", DPortNum)
    realPort = 0

if (SPort != "NotFound" and DPort != "NotFound"):
    print(DPort)
    realPort = DPort

elif(SPort != "NotFound" and DPort != "NotFound"):
    print(SPort)
    realPort = SPort

elif (SPort != "NotFound" and DPort != "NotFound" and DPort == SPort):
    print(DPort)
    realPort = DPort

print("zdrojový port: {}".format(SPortNum))
    print("zdrojový port: {}".format(SPortNum))

if(stage == 1):
    TCPflag = findTCPFlag(strpkt, startIndex + 26)
    checkTCPcomm(packetNum, dip, sip, DPortNum, SPortNum, listTCP, TCPflag, realPort)
    return realPort
```

Podľa ťaháku s TCP Headerom klasicky zistí porty, a získava TCP flagy z funkcie **findTCPFlag.**

Pre ovládanie TCP komunikácie sa volá funkcia **checkTCPcomm,** ktorá manuálne hľadá three-way-handshake, pakety data streamu, a ukončenie komunikácie rôznymi spôsobmi(finy, finacky, resety).

Pre UDP protokoly volám funkciu **runUDP**, ktorá sa postará o analýzu daných paketov a ich komunikáciu.

Znova podľa ťaháku z dokumentového serveru zisťujem UDP porty a rozhodujem sa, o aké typy ide, napríklad pri TFTP porte 69 sa začína TFTP komunikácia, pre ktorú potrebujem funkciu **findTFTP**, ktorá sa stará o sledovanie danej komunikácie, jej vývin a zmenu TFTP portov.

```
if(port1 == 69 or port2 == 69):
    if(port1!=69):
        tftpport = port1
        return "yestftp", tftpport
    if(port2!=69):
        tftpport = port2
        return "yestftp", tftpport
else:
    if((port1 == tftpport or port2 == tftpport) and tftpport!=-1):
        return "yestftp", tftpport
else:
    return "yestftp", tftpport
else:
    return "notftp", tftpport
```

Posledný typ analyzovaných protokolov pod IPv4 je ICMP, pričom tento protokol sa analyzuje podobne ako predošlé. Zavolá sa jeho funkcia **runICMP**, ktorá z paketu vytiahne zakódovaný Type a Code/Name, ktoré v externom súbore cez funkciu **findInTxtICMP** nájde a pridelí k ním ich mená.

```
typeNum = hexToDec(strpkt[startIndex:startIndex+2])
nameNum = hexToDec(strpkt[startIndex+2:startIndex+4])
type = findInTxtICMP("#TYPE\n"_typeNum)
if(typeNum == 3):
    name = findInTxtICMP("#NAME3\n", nameNum)
elif(typeNum == 5):
    name = findInTxtICMP("#NAME5\n", nameNum)
elif (typeNum == 11):
    name = findInTxtICMP("#NAME11\n", nameNum)
elif (typeNum == 12):
    name = findInTxtICMP("#NAME12\n", nameNum)
else:
    name = "NotFound"
return type, name
```

Pre IEEE 802.3 máme riešiť iba LLC, totižto RAW má IPX, a LLC SNAP nie je náplňou tohto zadania. Tieto dve iba jednoducho vypíšem a protokol pod LLC sa s pomocou DSAP/SSAP hodnôt hľadá v SAPoch a vypíše.

Ostatné funkcie fungujú ako filter výpisu pri štvrtom bode zadania, a asi nie je veľmi dôležité ich opisovať.

Voľba implementačného prostredia:

Moje riešenie tohto zadania je naprogramované v programovacom jazyku **Python**, pričom som používal IDE **PyCharm** od JetBrains.